

Vi er nå nådd fram til den avsluttende fase i krigen - fram til det tidspunkt vi i disse lange årene har talt om og lengtet etter. Det er invasjonenes tid - befrielsen av vårt land og resten av det okkuperte Europa er forestående. Det blir en krevende tid for vårt folk. Mange av oss har kanskje tenkt av tyskerne skulle måtte trekke seg ut av Norge uten kamp etter et fullstendig nederlag på andre fronter og at vi ikke skulle behøve å kjempe en virkelig kamp på liv og død. Idag må vi se det faktum i øynene at vi nordmenn må gjøre en virkelig frontinnsats med eller uten våpen i hånd for å redde oss selv og landet vårt. Vi er i krig med Tyskland - har vært det siden april 1940 - men først i disse dager begynner den avgjørende kamp hvis utfall kommer til å bestemme hele vårt folks - og kanskje mest vår ungdoms - skjebne.

Det ser ut til at Quisling og hans drabanter vil prøve å mobilisere vår beste ungdom til kamp på Tysklands side. Med alle tenkelige midler og gjennom aviser og møter etc. vil nazistene prøve å lamme vårt folks dømmekraft for å legge forholdene til rette for mobiliseringen av det norske folk.

Hvis vi blir mobilisert har vi bare ett svar å gi: Alt det som gjør livet verd å leve for oss vil bli trampet til jorden hvis aksemaktene vinner denne krigen. Vi hverken kan eller vil - under noen omstendighet - yte tyskerne noen hjelp i denne avgjørende fasen i krigen, rydde veien for vår egen undergang.

Det blir nå helt nødvendig at alle følger de paroler som hjemmefrontens ledelse sender ut. Stå sammen og vær sterke!

LEVE NORGE!

UKEN SOM GIKK (11. - 17. mai).

Norges pakt med de allierte. Det som den tysk-dirigerte presse i Norge har gjort til ukens hovedbegivenhet, de norsk-britisk-amerikansk-russiske avtaler er i virkeligheten slett ikke noen sensasjon, men en ganske ordinær og naturlig sak under de foreliggende omstendigheter.

Forholdet er jo i all sin enkelthet dette: Norge er okkupert av tyskerne. Vi kan ikke få dem ut ved egen hjelp alene; vår befrielse må bli et ledd i oppgjøret mellom stormaktene. Enten må våre alliertes tropper komme hit og kaste tyskerne ut, eller de må tilføye den tyske krigsmakt et avgjørende nederlag på andre krigsskueplasser, slik at Tyskland tvinges til å oppgi okkupasjonen av vårt land. På hvilken av disse to måter frigjøringen av Norge kommer til å skje, kan vi ikke si idag.

Det er også ganske klart at hvorvidt det kommer til å bli gjort invasjon i Norge, er et spørsmål som bare kan avgjøres av den allierte overledelse, og som vi ikke kan øve noen bestemmende innflytelse over - like lite som franskmenn, hollendere, belgiere, dansker eller andre okkuperte folk kan gjøre det for sine lands vedkommende. Valg av operasjonsområder er et militært hensiktsmessighetsspørsmål, til dels avhengig av hvordan begivenhetene etter hvert utvikler seg, og det er naturligvis bare den allierte overkommando med dens oversikt over situasjonen i sin helhet som her kan treffe avgjørelsen, med full myndighet og under fullt ansvar. Alt dette skulle være selvinnsynsende for enhver med noe begrep om militær og politisk tenkning.

Hva nordmenn kan og bør gjøre - og hva regjeringen i London ganske riktig har gjort - er imidlertid å arbeide for at en eventuell innmarsj i Norge vil bli minst mulig vanskelig og ulemper ut over det militært uundgåelige, f. eks. ved inngrep i sivilbefolkningens liv, i administrasjonen og på annen måte. Det er ønskelig at siviladministrasjonen, så snart de militære hensyn overhodet gjør det mulig, overtas av norske myndigheter; de kan, med sitt kjennskap til forholdene, arbeide langt mer effektivt og friksjonsfritt enn folk utenfra.

Det regjeringen har oppnådd ved sine forhandlinger med stormaktene, er nettopp tilsagn om at så vil skje. Det er en innrømmelse til norske interesser den har oppnådd. Hvis den hadde forsømt å arbeide for en slik avtale, hadde man med rette kunnet bebreide den. Ikke nå.

De avtaler Norge har sluttet med England, USA og Russland inneholder de samme bestemmelser som andre okkuperte land f. eks. Holland og Belgia, har i sine avtaler med de allierte stormakter; vi har oppnådd like gode betingelser

som noen annen stat. Avtalene er av midlertidig og praktisk art. De forutsetter at den allierte militære ledelse i den første tid må ha den høyeste sivile myndighet ved siden av den militære, for å oppnå den størst mulige slagkraft overfor fienden. Så snart krigshandlingene er opphørt, skal imidlertid makten gå over til norske myndigheter, dog med det (selvsagte) forbehold at hvis krigen kommer til å bli ført videre fra vårt land, må de allierte ha leilighet til å forføye over de midler som er nødvendige for deres militære formål. Norges stilling som suverent udelelig rike garanteres, og ingen utenforstående vil blande seg i Norges indre forhold når krigen er slutt.

Når vårt land befinner seg i krig, er okkupert og ønsker å bli befrikk, må man virkelig spørre seg selv hva mer man egentlig skulle kunne forlange av avtaler med de allierte stormakter. Utenriksminister Trygve Lie fremhevet også i sin radiotale om avtalene at de er i full overenstemmelse med Atlanterhavs-erklæringen, at all tale om landavståelse er nonsens, at vi må være glade for den faste og konkrete form avtalene har fått, og fordi stormaktene gjennom disse avtaler har vist at de vil gjenopprette et fritt Norge, med fullt selvstyre, og sikre landets integritet.

Den tyske propaganda har, som så ofte før, stilt saken fullstendig på hodet, og dens påstander er et håpløst villniss av løgner, fortielsor og forvanskninger. "nå en gang vil det vise seg at den har undervurdert sitt norske publikum. Det er ellers betegnende at det ikke er mot avtalene med England og USA, men mot avtalen med Russland pressen har fått ordre om å rase i tre uker. Det hele avslører seg altså som en ny versjon av den gamle, velkjente skrekpropaganda med bollsjevismen, og arbeider med de samme primitive, irrasjonelle skremsler. Ingen andre enn de som lider av uheldig russeskrekk vil bite på den.

At Norge, med sin geografiske stilling, har sluttet en avtale også med russerne, er en selvsagt ting. Det skulle bare mangle at man ikke hadde gjort det! Slik den militærgeografiske situasjon er for vårt land, er det vel så sannsynlig at det blir tale om en russisk innmarsj som en vestalliert. Russene har jo i nord en landfront ikke langt fra norsk område, og hvis Dietls nordfinske front bryter sammen, er det ganske klart at ingen kan eller vil hindre russerne i å forfølge fienden inn på norsk territorium. At man da på forhånd har skapt klare linjer m.h.t. spørsmålet om den sivile administrasjon osv., er naturligvis en fordel. Hva mon den tyske propaganda ville sagt hvis regjeringen hadde sluttet slike avtaler med England og USA men overfor russerne latt disse spørsmål være svevende?

Den allierte offensiv i Italia er ukens virkelige begivenhet. I all stillhet har ledelsen her foretatt en vanskelig, men meget vellykket rocade, idet den kampvante britiske 8. armé er overført fra kystsektoren i øst til avsnittet ved Cassino og Liri-dalen. På sin venstre flanke har den frie franske styrker, og helt ute ved vestkysten opererer den amerikanske 5. armé, med sterke flåtestirdskrefter som flankestøtte. Etter en overodentlig intens artilleriforberedelse om kvelden torsdag den 11. mai - 2400 kanoner var satt inn - gikk de tre grupper til angrep mot den tyske Gustav-linje, som må forutsettes å være sterkt utbygd og som kan støtte seg til sterke naturlige sperrestillinger. Tyskerne, som har satt inn elite-divisjoner i forsvaret, biter også kraftig fra seg, men allerede etter de første 5-6 dager kan de allierte notere framgang i flere viktige avsnitt, særlig i den sektor hvor franskmennene opererer. Flere byer og strategiske nøkkelstillinger er erobret, bl.a. Castelforte og Monte Majo, og inntil tirsdag den 16. mai var det bragt inn 3000 tyske fanger, et ganske betydelig antall når man tar stridsforholdene i betraktning. Det later til at Gustav-linjen på vesentlige punkter er gjennombruddt, men det vil være for sangvinsk å regne med en lett og rask videre frammarsj i dette terreng, hvis da tyskerne velger å holde sine stillinger lengst mulig. Naturforholdene, f. eks. i Liridalen, er slik, sier en korrespondent, at det er vanskelig nok å reise igjennom den, for ikke å tale om å kjempe seg igjennom.

Det interessanteste ved det nye allierte initiativ i Italia er imidlertid hvordan det skal innordnes i en videre strategisk sammenheng. General Alexander, som leder operasjonene, ga et fingerpek i sin dagsordre til troppene før angrepet: "De allierte styrker samles nå til de endelige slag, til sjøss
forstst. siste side

Russlands utenrikspolitikk.

av J. Skive

Intet annet lands utenrikspolitikk har vært gjenstand for så mange misforståelser og feiltolkninger som Russlands. Derfor står den også for mange mennesker i et noe skremmende skjær. I virkeligheten er den ganske klar og enkel hvis man betrakter den fordomsfritt og nøkternt, i lys av de historiske forutsetninger og de grunnleggende interesser russisk politikk må bygge på gjennom alle ytre omskiftelser.

Gjennom så å si hele tidsrommet mellom forrige verdenskrig og denne har Russlands forhold til den øvrige verden vært bestemt av at Sovjetsamveldet var en kommunistisk stat. Det hadde en dobbelt betydning: de "kapitalistiske" stormakter følte selve eksistensen av en slik stat som en trussel mot sin egen samfundsordning, og sovjetregimets menn følte seg på sin side som støttetropper for verdensrevolusjonen. Under den russiske borgerkrig som fulgte revolusjonen av 1917, støttet stormaktene de hvite mot de røde, mens Moskva på sin side søkte å reise arbeidermassene i de andre land mot det bestående samfundssystem. Resultatet ble naturligvis et mer eller mindre åpent motsetningsforhold og en gjensidig følelse av mistillit som hang meget lenge igjen, ja som det er spor av den dag idag. Mest utpreget gjorde rivningene seg gjeldende i begynnelsen av mellomkrigstiden; sovjetstaten var da ennå et nytt og derfor så meget mer skremmende system, mens på den annen side de sosiale og politiske forhold i det øvrige Europa var alt annet enn stabile etter verdenskrigens påkjenninger. Til det kom at den tids sovjetpolitikere var aggressivt innstillet, de regnet med at verdensrevolusjonen var umiddelbar forestående. Ideologisk fikk dette uttrykk i Trotskijs tese om "den permanente revolusjon"; han mente at det kommunistiske Russlands skjebne var bestemt hvis ikke revolusjonen seiret også i verden forøvrig; sovjetsystemet kunne ikke gjennomføres i ett land, omgitt av kapitalistiske stater: de ville kaste seg over det og tilintetgjøre det.

Utviklingen tok imidlertid en ganske annen retning enn man på begge sider hadde regnet med i begynnelsen av 1920-årene. Den revolusjonære bølge sank tilbake i Vesteuropa; men russerne tok fatt på å bygge opp et kommunistisk system i ett enkelt land; det viste seg at det var mulig, mens verdensrevolusjonen var en drøm. Det var dette forhold som lå på bunnen av den mangeårige maktkamp mellom Stalin og Trotskij. Trotskij og verdensrevolusjonens ide tapte, Stalin og femårsplanenes realiteter seiret. Det betydde en utvikling bort fra verdensrevolusjons-romantikken mot realpolitikken, fra den teoretiske marxismes klassekamp-politikk mot en virkelighetsnær russisk nasjonalpolitikk, bestemt av geografiske, økonomiske og militære realiteter.

Det tok naturligvis tid før denne utvikling ble helt klar, og i mellomtiden virket de gamle agitasjonsformler videre i begge leire og bidrog sammen med fordommer og tankevaner til å holde liv i motsetningsforholdet, langt ut over den tid da det reelle grunnlag for det hadde opphørt å eksistere. Man ser det særlig utpreget i forholdet mellom Russland og England. De to stater livinteresser var i virkeligheten de samme, særlig etter at Tyskland under Hitler igjen hadde begynt å true Europas fred og likevekt. Men russerne hadde vanskelig for å glemme den engelske hjelp til de hvite generaler under borgerkrigen, og engelskmennene hadde vanskelig for å glemme den kommunistisk og antiimperialistiske agitasjon Russland hadde satt igang i India, koloniene og Kina, og ikke minst hadde Englands adel og pengefolk (den krets som Chamberlain representerte) vanskelig for å glemme "den røde fare" som de følte seg særlig truet av.

Dette var bakgrunnen for den ulykkelige europeiske politikk i siste halvdel av 1930-årene, som lot Tyskland vokse seg overmektig og erobre den ene strategiske posisjon etter den andre, uten at det var mulig å skape en samlet front mot det. Mistilliten var gjensidig, men det må i sannhetens interesse sies at ansvaret i første rekke faller på den politikk som Chamberlain var de typiske eksponent for. Gang på gang ble russerne på direkte fornærmelig måte satt utenfor ved internasjonale forhandlinger og avgjørelser, under den spanske borgerkrig, ved annekasjonen av Østerrike og i München. De europeiske politikere som hadde ansvaret for dette, så i Tyskland først og framst et "bol-

verk mot bolsjevismen", ja en kan trygt si at for mange av dem var det en ønskedrøm å lede den tyske ekspansjonen østover, å bruke Tyskland til å knekke Russland med under en krig mellom de to stater alene.

Det var meget naturlig at russernes mistenksomhet på denne måten ble skjult. De følte seg isolert og prisgitt, de hadde følelsen av at de bare hadde seg selv å stole på. Samtidig hadde de en langt mer realistisk oppfatning av den tyske faren enn makthaverne i Paris og London, og de tok sine forholdsregler, de forberedte seg på krig ikke bare med Tyskland, men også med Tysklands allierte Japan. Det er bakgrunnen for de tildels ganske drastiske skritt de så seg nødt til å ta i sin egen sikkerhets interesse under en desperat situasjon. Blandt disse skritt var manøvreren med den tysk-russiske vennskapspakt i august 1939, innmarsjen i Polen og de baltiske stater, Finland og Bessarabia. Det var alt sammen aksjoner rettet mot Tyskland, et spill for å vinne tid og besette livsviktige framskutte bastioner for det oppgjør på liv og død som skulle komme.

I denne forbindelse er det også grunn til å si noen ord om de veldige russiske rustningene, som på en avgjørende måte har krysset Hitlers planer. Den tyske propaganda framstiller dem som offensive, rettet mot det øvrige Europa og kaller dem et bevis for russernes erobningsplaner. Som Russlands politiske forevrig har også dets rustninger tatt sikte på forsvar mot en ganske bestemt angriper, nemlig Tyskland. Det er nok å henvise til de oppgaver som foreligger i tyskernes egen militærlitteratur: Mens de russiske rustningsbudjetter for de siste år før Hitlers seier i Russland årelet seg om 1 milliard rubler årlig d.v.s. en utgift pr. innbygger som svarer nokså nøyaktig til hva Norge på samme tid bevilget til forsvaret! - steg de i løpet av årene 1934-40 til ca. 60 milliarder rubler, altså en 60-dobling i de år da Hitler innledet sin angrepspolitik og tydelig for all verden utpekte Russland som hovedfienden og Ukrainas rikdommer som erobningsmålet.

Når det gjelder framtiden, kan naturligvis ingen si noe med sikkerhet; vi er henvist til å dømme så godt vi kan på grunnlag av det som er gått forut, på grunnlag av hva innsiktsfulle og objektive iakttagere kan legge fram av fakta og tolkninger, og på grunnlag av de vitale interesser som i siste instans bestemmer stormaktens utenrikspolitikk, uansett hvilken politisk farge deres regime har.

Den historiske utvikling peker avgjort ikke i retning av noen russisk ekspansjonspolitik, noen sovjet-imperialisme. Det er ikke Russland, men Tyskland som i de siste menneskealdre, fra Bismarck til Hitler, har forstyrret Europas fred, og to ganger gitt statet til verdenskriger. De krefter av politisk, sosial, økonomisk og psykologisk art som gang på gang driver Tyskland ut i kamp om selve verdensherredømmet, er åpenbarlig ikke virksomme i Russland; man kan iallfall ikke peke på kjennsegninger som tyder på det.

Det er også klart for enhver som har fulgt med, at Moskva i realiteten har skrinnlagt ideene om verdensrevolusjonen og klassekrigen. Det kan være at oppløsningen av Komintern nå under krigen delvis kan ha som bakgrunn taktiske og propagandistiske hensyn, men det er på den annen side ganske klart at det er en helt logisk følge av en utvikling som har foregått gjennom år, fra tiden lenge før krigen. Komintern har etterat Stalins "nasjonal-bolsjevisme" seier et i virkeligheten ført en skyggetilværelse, og det fremgår bla. av den amerikanske ambassadør Davies' rapporter til Washington, at når den kommunistiske internasjonale overhodet ble opprettholdt, var det ikke i og for seg av noen interesse for revolusjoner politisk virksomhet i fremmede land, men som en ren forsvarsforanstaltning, i håp om å kunne gjøre de kommunistiske arbeidere til en "femte-kolonne" hos angriperstaten. Man skal heller ikke glemme at sovjetstaten i de 25 år den har eksistert, har vært under forvandlingens lov; den har fjernet seg ganske langt fra de hardkokte kommunistiske doktriner og har utviklet seg i retning høyre, - her kunne nevnes snesevis av eksempler (b.la. "artel"-formen i jordbruket med den utstrakte private eiendomsretten til jord og husdyr), men det vil føre for langt. Samtidig har utviklingen i de fleste andre land gått i retning venstre, og vil sikkert gjøre det i ennå mer utpreget grad som et resultat av den pågående krig og dens ettervirkninger. Det er en utjevning og gjensidig tilnærmelse som finner sted, og selv om det naturligvis ennå er betydelig forskjell på samfunnssystemene, er motsetningsforholdet ikke av den art at det kan tenkes å føre til alvorlige internasjonale konflikter.

nasjonale konflikter, enn si krig.

Når det gjelder aktuelle vitnesbyrd fra iakttagere av den russiske politik er det mange innsiktsfulle autoriteter det kunne være fristende å sitere, men plassen tillater bare å nevne den kanskje viktigste, ambassadør Davies, en amerikansk foretningjurist, millionær og kapitalistisk innstilt mann, en alt på forhånd antikommunistisk innstilt observatør. Summen av hans erfaringer gjennom år i Moskva, som foreligger i hans 1942 offentliggjorte rapporter til utenriksdepartementet i Washington, brev til Roosevelt osv., er at russerne ikke ønsker noe annet enn å være i fred, at fred er den viktigste forutsetning for deres indre oppbyggingsarbeide som (særlig nå etter krigens herjinger) vil gi dem hendene fulle i generasjoner framover, og at ikke noe angrepsmål kan være så ettertraktelsesverdig for dem at det kan oppveie de ofre og farer som nødvendigvis er forbundet med krigerske eventyr.

Ser vi på Russlands "geopolitiske" stilling, må det medgis at neppe noe land har mindre grunn til å føre ekspansjonspolitik. Russland omfatter 22 mill. km², en sjettedel av jordoverflaten, så der skulle være "livsrom" nok. Om hele jordens befolkning ble plassert i Russland, ville det likevel ikke få en så stor folketetthet som Tyskland, og om jordens befolkning ble fordoblet og plassert i Russland, ville det likevel være tynnere befolket enn England. Og dette landområde er m.h.t. naturlige resurser kanskje det rikeste og mest selvforsynende i verden, det gjelder både næringsmidler og vitale råstoffer som kull, jern, olje, bomull osv. Og landet står ennå bare ved begynnelsen av sin økonomiske utvikling; på mange felter kan produksjonen sikkert økes til det flerdobbelte av hva den er idag. Noe befolkningstrykk som skulle tilsi erobringskriger kan man således se bort fra.

Det vi hittil har sett av russisk utenrikspolitikk under krigen, peker heller ikke ut over den ramme som her er skissert opp og synes ikke å tyde på noen ny imperialisme. Når det f.eks. gjelder den polske østgrense, er det en gammel urett Russland vil gjøre god igjen, idet grensetrekningen i 1921 førte 5 mill. russere inn under polsk styre; den linje russerne holder på, Curzonlinjen, er nasjonalt sett den riktige man kan trekke i disse strøk, og den opphavsmann er en konservativ engelsk politiker. Bessarabia som hadde vært russisk i over 100 år, og som har en betydelig russisk folkegruppe, tok rumenerne med makt i 1918, en erobring russerne aldri har anerkjent og som de nå vil omstøte. Når det gjelder Finland, er nok de russiske krav ukloke. Hvis russerne kunne strekke seg ennå lenger for å innlemme finnene i fredsbetingelsene, ville det bety meget for deres goodwill i hele verden; men de russiske kravene er forståelige når man tenker på hva som har gått forut og hvilken innsats de finske aktivister har gjort på tysk side; man kunne ha ventet ennå mer vidtgående krav - som tysk vasallstat kunne ikke finnene vente bedre betingelser. De beholder sin nasjonale uavhengighet, selvom territoriet beskjeres på en smertefull måte. Det som her er avgjørende for russerne er hensynet til Leningrads forsvar; det er et militærpolitisk imperativ som man etter de siste års erfaringer kan forstå er kommet i forgrunnen for russerne. Når det gjelder de balitiske staters innlemmelse i Sovjetunionen, er naturligvis også vitale forsvarspolitiske hensyn avgjørende, liksom russerne vanskelig glemmer at disse områder i 200 år var russiske provinser. Man må beklage at disse stater forlanges innlemmet i Sovjetunionen, men det kan ^{ikke} utlegges som bevis for en alminnelig russisk ekspansjonslyst.

Det er sikkert den gamle mistillit til utenverdenen som her gjør seg gjeldende. Russerne har hatt så smertefulle erfaringer og er så inngrodd i sin mistenksomhet etter mellomkrigstiden at de bare stoler på seg selv og forbereder seg på enhver eventualitet, under den forutsetning at de kan komme til å stå alene i en ny konflikt. Om denne "realisme" egentlig er så realistisk og klok når det kommer til stykket, er et spørsmål, men man må innrømme at den er forståelig. Ingen vet heller hvordan problemet Tyskland kommer til å utvikle seg om 10 eller 20 år; og russernes mistenksomhet blir ikke mindre ved at det i land som England og USA ennå gjør seg gjeldende i visse kretser stemninger og oppfatninger som dem Chamberlain-kretsen representerte. Det er også bakgrunnen for enkelte av de overraskende diplomatiske aksjoner russerne undertiden har gått til, og som ellers er vanskelige å forstå. Man skal også være oppmerksom på at russerne har sin egen form; deres lynne og tradisjoner er på mange måter annerledes enn vi er vant til i Vesteuropa, og de taler i

diplomatiske og politiske spørsmål ofte et annet språk. Det er ikke alltid man skal ta ordene etter deres vanlige valør eller legge den tradisjonelle målestokk på handlingene.

De vanskelig^o spørsmål når det gjelder den russiske utenrikspolitikk, vil nok alle kunne løses tilfredsstillende, hvis Russland og de andre stormakter gjennom et godt og tillitsfullt samarbeide oppnår enighet om de store avgjørende linjer. Det beror ikke bare på Moskva men også på visse kretser i London og Washington. Det blir den store prøve for statsmannsevnene hos russerne som hos engelskmennene og amerikanerne. For en fordomsfri, realistisk betraktning skulle det ikke være noen uoverstigelige hindringer for et samarbeid basert på gjensidig tillit og forståelse. Slik situasjonen ligger an, skulle de tre stormakter ikke på punkt ha reelle interessekonflikter av en slik art at de kan veie tyngre enn fordelene ved en fredlig og lojal samarbeidspolitikk. Statsmennene og folkene har sikkert lært litt av denne krigs beske realiteter

“ o ”

I 1939 fantes det mer enn 3½ mill. jøder i Polen. Til dette kommer mer enn 1 mill. jøder som er blitt sendt dit fra Tyskland, Østerrike, Tsjekkoslovakia, Holland, Frankrike, Bulgaria, Jugoslavia og Norge. Av disse 5 mill. jøder fi det i 1944 sikkert ikke mer enn noen titusener høyst hundretusen i live.

Ca. 7000 nordmenn sitter nå i tyske fengsler eller konsentrasjonsleire. 1500 offiserer er internert i Posen, 3000 politiske fanger (hvorav 300 kvinner) er plassert i konsentrasjonsleire, de fleste i Oranienburg ved Berlin. 700 fanger - dømt av tyske domstoler i Norge - sitter i tukthus, de fleste i Fuhlsbüttel ved Hamburg. 700 norske jøder er sendt til Oberschlesia eller Polen og ca. 700 studenter er internert i Thüringen eller Elsass-Lothringen.

“ o ”

STOPP MOBILISERINGEN !

Oslo 14-5-44

19. mai og de nærmest følgende dager vil det norske folk gjennom aviser og oppslag få vite at årsklassene 1921-22-23 skal møte til registrering på arbeidskontorene. Påskuddet blir naturligvis "nasjonal arbeidsinnsats". I kunngjøringen vil det bli sagt at innkallingen skjer til jordbruk, skogbruk, bygging og anleggsvirksomhet. Men enhver nordmann vet hva det betyr: Guttene i 21-23 årsalderen - det beste soldatermateriellet - skal inn i krigen på tyskernes f i e n d e n s s i d e !

Det må aldri skje. Vi er i krig med Tyskland. Den norske marine og det norske flyvåpen har vært i uavbrutt kamp med Tyskland siden 9. april 1940. Hjemmefronten har ført en bitter kamp siden hæren måtte kapitulere. Tusenvi av nordmenn har stupet i denne kampen - hver dag føyes nye ofre til.

Her har ingen lov å svikte! Nå har heller ingen lov å la seg berolige av nazistiske dematier eller løfter. Skremt av hjemmefrontledelsens parole om streik mot AT p.g.a. mobiliseringsfaren, sendte Quisling ut sitt dementi: bare vanlig styrke, 8000 mann, skulle ut. Nå kan enhver bedømme verdien av hans dementi. 3 årsklasser: 80-90 tusen mann - skal ut og tjene fienden.

Husk Riisnæs brev: 5 årsklasser ble tilbudt fienden.

Husk Quislings stadig gjentatte tilbud til der Führer: 3 divisjoner.

Nå har tyskerne funnet tiden inne til å ta imot tilbudene. "Overskriften i dagens aviser taler sitt tydelige sprog om det som kommer.

Såde tyskerne og quislingene har lært å kjenne det norske folk såpass godt at de vet at det ikke nytter å gå til åpen mobilisering. Derfor må de kamuflere den som matauk og vedhogst og lignende nasjonalt arbeid. Og ungdommen skog- og jordbruk og "livsviktige" bedrifter vil kanskje slippe i første omgang. Skulle noen ha lyst til å la seg berolige av slike påskudd, minner vi om den forordning som stod i avisen nylig, om at "yrkesfremmed" arbeidskraft ikke lengre kunne skrives ut til landbruket.

Nei - nå er det alvor! Tyskerne er presset på alle fronter, invasjonen henger over dem som en mare dag og natt. Nå griper de til desperate midler for å styrke sine fronter. Det vil sikkert bruke grove trussler. De vil kanskje true med å ta fra oss rasjoneringskortene. La deg ikke narre av det. Det ender som...

Gjør din plikt, selvom det skal svi! Det nytter ikke å vike tilbake for tanken på arrestasjon. 20 tusen nordmenn har gått den veien i de siste årene det er en dagligdags ting. Norge er i krig idag, og krig kan ikke føres uten ofre og voksen manns mot. La deg ikke forelede av at noen skal ha gitt etter. Følg bare din egen samvittighet!

Stopp mobiliseringen! Norges folk, slå ring om vår beste ungdom! Styrk den til å gjøre det som den vet er rett, hjelp den om den kommer i fare. Ta den risiko som skal til for å gi støtte og råd som duger! La ingen bli stående alene uten hjelp, som ofrer for den felles sak. Hjelp med arbeid og husly med mat og klær!

Det nytter å gjøre motstand. Vi kvalte ungdomstjenesten, forpurret rikstinget og har gjort Arbeidsinnsatsen til en fiasko. (Fra Stor-Oslo er under 10% av de utkalte reist).

Vi må stå fast. Ingen ting må kunne skremme oss til å bli tyske soldater eller hjelpesoldater. Det er landsforræderi, og den som gjør seg skyldig i det, vil ubønnhørlig bli stillet for krigsrett etterpå.

Parolen er gitt: Ingen møter til registrering, selv ikke de som blir lokket MED AT DE FORELØPIG SKAL SLIPPE Å BLI INNKALT TIL TJENESTE.

Snart kommer vår dag! Husk general Ruges siste appell til sine soldater om å holde seg beredt. Hvis du alt befinner deg i en tysk leir har du ingen chanser til å bli med på befrielsen.

Vær tro mot ditt land, din konge og ditt folk. Nekt registreringen - koste hva det koste vil.

- o -

Arbeidsinnsatsens fiasko.

Det nytter å gjøre motstand. For over ett år siden proklamerte makthaverne med brask og bram at hele det norske folks arbeidskraft skulle mobiliseres til "nasjonal arbeidsinnsats" - d.v.s. slavearbeid for okkupasjonsmakten. Masseutskrivning ble satt i gang. Hjemmefrontledelsen sendte ut parole om nektning.

I Oslo og Aker har de utkalt i stor utstrekning fulgt parolen. I Oslo har bare ca. 3500 av 40 000 reist og i Aker bare ca. 200 av vel 3000. I april møtte over 70% av de utkalte i Oslo i det hele tatt ikke frem, og resten kunne bare under 10% brukes.

Terboven traff spikern på hodet da han i et brev til sosialdepartementet sier: "Arbeidsmobiliseringen er blitt en fiasko når man ser på fremmøtet på arbeidsplassene."

På denne bakgrunn forstår en at makthaverne prøver på nye utveier til å få tak i folk. En plan er å lage en "arbeidsmessig registrering", i forbindelse med nye legitimasjonskort, som statspolitijefen Marthinsen har funnet nødvendige av "sikkerhetspolitemessige" grunner.

Vi er ikke i tvil om at dette nye forsøk vil bli en like stor fiasko som de tidligere. For det norske folk har i disse harde årene lært at det nytter å gjøre motstand. Det er den eneste vei til frihet.

- o -

I Brabant i Belgia ble for ikke lenge siden 18000 mann innkalt til arbeidstjeneste. 16000 møtte ikke fram!

- o -

Det norske flyvåpens innsats.

Norske flyvere har siden 1940 med sikkerhet skutt ned 163 fiendtlige fly og sannsynligvis ytterligere 38 samt skadet 117 fly. Norske flyvere er tildeelt ca. 300 britiske og amerikanske utmerkelser.

- o -

Under forhandlingene i London nylig mellom premierminister Churchill og dominions premierministre ble det pekt på hvilken stor innsats New Zealand gjør i kampen for friheten. New Zealand var den første av dominions som fulgte moderlandet inn i krigen. Det hadde den gang bare en hær på 1000 mann. Idag har landet, som har 1.600 000 innbyggere, 157 000 mann i vepnete styrker. Hver 3. mann i vernepliktig alder har gjort oversjøisk tjeneste.

forstst. fra side 2.

til lands og i luften, for å knuse fienden definitivt. Fra øst og vest, fra nord og sør forestår slag som vil resultere i nazismens endelige ødeleggelse og enda en gang bringe Europa friheten og framskynne freden. Vi i Italia har fått den ære å slå det første slag...." Her sies det altså direkte at offensiven i Italia er opptakten til "invasjonen" eller rettere: de konsentriske angrep fra vestmaktene side på festningen Europa for sammen med russerne å tiltvinge seg den endelige avgjørelse. Nå kan selvsagt en slik dagsordre også være et ledd i nervekrigen, og hele aksjonen i Italia kan være en finte. At det allikevel må sees i nøyeste sammenheng med generalangrepet på de tyske posisjoner, synes klart. Med de erfaringer de allierte nå har fra det italienske krigsteater, må det nemlig ansees som ganske usannsynlig at de vil sette i gang en offensiv som et isolert foretagende. De ville i så fall ikke kunne gjøre seg noe håp om å nå operative resultater av betydning, dertil er hele fronten for smal og terrenget for uegnet til utfoldelse av tallmessig og materiell overmakt.

Så vidt man kan skjønne, må offensiven i Italia følges av andre aksjoner, på fronter som gir større bevegelsesfrihet og rikere operative muligheter. Dermed er det ikke sagt at slike foretagender vil følge tett etter den italienske offensiv i tid; det er meget mulig - og visse ting tyder på det - at forberedelsene til den avgjørende innsats ennå ikke er helt tilendebrakt. At man har valgt et operasjonsområde som den vestlige sektor av den italienske front synes heller ikke å tyde på at man regner med umiddelbare store operative resultater; hele aksjonen synes lagt opp med det for øye å binde størst mulige tyske styrker og holde en oppsplitningsoffensiv i gang. Her kan også den meget intense strategiske bombing av tyskernes bakre forsyningslinjer spille en viktig rolle; jernbaneforbindelsene sør for Firenze er for tiden praktisk talt ubrukbare, og slike omstendigheter vil i høy grad begunstige oppsplitningstaktikken.

De alliertes luftherredømme i Italia blir forøvrig mer og mer utpreget. Det foretas opptil 2800 utfallsflyvninger pr. dag, praktisk talt uten at det settes inn tyske jagerstyrker. Denne kjennsgjerning sammen med det allierte sjøherredømme i det italienske farvann, kan komme til å medføre overraskelser idet det kan gi overledelsen den operative bevegelsesfrihet som den stort sett savner i den nåværende direkte kampsone. Den nærmeste framtid vil antagelig vise om den blir utnyttet til nye amfibieoperasjoner.

Luftkrigen i Europa forøvrig var intens i forrige uke, men har tatt noe av i de siste dagene, formodentlig p.g.a. ugunstige værforhold. Et nytt trekk i den strategiske bombing av Tyskland er angrepene mot fabrikkene som fremstiller syntetisk bensin, b.l.a. mot de berømte Leuna-verker og andre anlegg ved Leipzig, mot Brux-verkene i Tsjekkoslovakia og mot Politzaverkene ved Stettin. Den syntetiske produksjon svarer nå for mellom halvparten og to tredjeparter av Tysklands oljetilførsler, og angrepene må sikkert sees i sammenheng med bombingene av Ploesti som i forrige uke var særlig intens og har redusert produksjonen der med 75%.

Ellers fortsatte angrepene mot jernbanemål og flyfabrikker, med innsats av fra 1000 til 4000 fly og en tapsprosent som ofte ligger på ca. 1/2 og sjelden overstiger 2-3. Sir Archibald Sinclair oppga de alliertes flytap i januar-april i år til 2158, d.v.s. mindre enn en fjerdepart av hva USA alene produserer i måneden. Samtidig har man foruten resultatene av bombingene oppnådd å svekke det tyske jagervåpen på en avgjørende måte.

På østfronten er det fortsatt bare lokale kamper, med tyske forstyrrelsesangrep bl.a. i tanislavov-avsnittet og ved Tiraspol. Den 13. mai ble det meldt at kampene på Krim var helt avsluttet; tyskernes tap her i april-mai var 111 587 mann i felle og fanger; dertil ble 190 skip senket under forsøkene på å evakuere fra Sevastopol, og tapene av materiell omfatter bl.a. 6000 biler, 600 fly og 300 tanks. En ganske sterk russisk flyaktivitet i den siste tid kan være et varsel om gjenoppblussing av kampene på østfronten i en ikke alt for fjern fremtid.

- o -

Det engelske tidsskrift The Economist skriver i en artikkel om Frankrike i sitt nummer for 15. april 1944: "Innen få uker kommer britiske og amerikanske tropper til å gå i land i Frankrike og ta del i befrielsen av landet." Nervekrig